

65.2/4
C38

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

ВРЕД. МЧД

І. М. СИНЯКЕВИЧ, А. М. ДЕЙНЕКА, І. П. СОЛОВІЙ

ЛІСОВА ПОЛІТИКА

Підручник

95.00
Бібліотека ЛНУ

896426
Синякевич
Лісова політика [Текст]

чз

*За редакцією доктора економічних наук,
професора І. М. Синякевича*

Затверджено Міністерством освіти і науки України

Київ
"ЗНАННЯ"
2013

УДК 630*6(075.8)
ББК 65.9(4УКР)34я73
С38

*Затверджено Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України
(лист № 1/11-17553 від 12 листопада 2012 р.)*

Рецензенти:

Є. В. Мішенін — доктор економічних наук, завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки, професор Сумського національного аграрного університету;

П. І. Лакида — доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри лісового менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України;

О. Я. Лазор — доктор наук з державного управління, професор кафедри управління персоналом та державного самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Синякевич І. М.

С38 Лісова політика : підручник / І. М. Синякевич, А. М. Дейнека, І. П. Соловій ; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Синякевича. — К. : Знання, 2013. — 323 с.

ISBN 978-617-07-0093-3

У підручнику викладено теорію і практику лісової політики щодо сталого екологічно збалансованого розвитку лісового господарства та подолання глобальних екологічних загроз. Зроблено ґрунтовний аналіз сучасної лісової політики України й зарубіжних країн (США, Канади, Німеччини, Швеції, Польщі та ін.), визначено шляхи вдосконалення лісокористування, системи управління лісовим господарством та подолання конфліктів у лісовому секторі економіки.

Для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів, працівників лісового сектору економіки.

УДК 630*6(075.8)
ББК 65.9(4УКР)34я73

© І. М. Синякевич, А. М. Дейнека,
І. П. Соловій, 2013

© Видавництво "Знання", оформлення, 2013

ISBN 978-617-07-0093-3

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
Глава 1. ЛІСОВА ПОЛІТИКА ЯК ЕКОНОМІЧНА ДИСЦИПЛІНА ПРИРОДООХОРОННОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	11
1.1. Предмет і завдання лісової політики	11
1.2. Зв'язок курсу “Лісова політика” з іншими дисциплінами	22
1.3. Значення курсу “Лісова політика” у під- готовці висококваліфікованих фахівців для лісового сектору економіки України.....	23
1.4. Лісова політика України у контексті еконо- мічного захисту довкілля, реформування і сталого розвитку лісового господарства.....	25
Запитання для самоконтролю	33
Теми для обговорення	33
Глава 2. СТРУКТУРА ЛІСОВОЇ ПОЛІТИКИ	34
2.1. Види лісової політики.....	34
2.2. Мета лісової політики	36
2.3. Принципи лісової політики	37
2.4. Технологія лісової політики	48
Запитання для самоконтролю	57
Теми для обговорення	58
Глава 3. ІНСТРУМЕНТИ ЛІСОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	59
3.1. Класифікація інструментів лісової політики	59

3.2. Концепції інструментів лісової політики	85
3.2.1. Концепції інструментів лісової політики	85
3.2.1.1. Цілі, засади і принципи використання лісових ресурсів	85
3.2.1.2. Інструменти: місцеві ініціативи	87
3.2.1.3. Цілі та спеціальні використання лісових ресурсів	87
3.2.1.4. Аукціонна торгівля дозволами на використання лісових ресурсів	87
3.2.1.5. Екологічні застави	87
3.2.1.6. Екологічне страхування	87
3.2.1.7. Податки	87
3.2.1.8. Екологічні сертифікати на ліси	87
3.2.1.9. Оцінка лісових ресурсів	87
3.2.1.10. Податкові пільги	87
3.2.1.11. Ціні на продукцію лісового господарства	87
3.2.1.12. Екологічна інформація	87
3.2.1.13. Адміністративні постанови щодо охорони, відтворення і використання лісових ресурсів	87
3.2.1.14. Екологічний контроль	91
3.2.1.15. Земельний податок	92
3.2.1.16. Екологічне мито	93
3.2.1.17. Екологічний аудит	94
3.2.2. Характеристика інструментів лісової політики, що не використовуються в Україні	95
3.2.2.1. Аукціонна торгівля дозволами на використання лісових ресурсів	95
3.2.2.2. Екологічна застава	95
3.2.2.3. Екологічне страхування	96
3.2.2.4. Податок на майно	97
3.2.2.5. Сертифікат про походження деревини	97
Запитання для самоконтролю	99
Теми для обговорення	99

Глава 4. ТЕПЕРІ АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ЛІСОВОЇ ПОЛІТИКИ	100
4.1. Концепції виміру результативності лісової політики	100
4.2. Концепції оцінки результативності лісової політики	101
4.3. Підходи до виміру результативності лісової політики	102
Виключення для самоконтролю	106
Теми для обговорення	106

Глава 5. ЗМІНЕННЯ СТАЛОГО УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ	107
5.1. Стале управління лісами: суть, принципи, критерії, індикатори	107
5.2. Розвиток концепції сталого управління лісами на міжнародних форумах	107
5.2.1. Концепція сталого управління лісами, що проголошена на Конференції ООН "Ріо-92"	107
5.2.2. Конференція ООН з сталого розвитку "Ріо-20"	107
5.2.3. Конференції міністрів європейських країн щодо збереження лісів Європи і сталого управління лісами	108
5.2.3.1. Конференції міністрів європейських країн: організаційні аспекти	108
5.2.3.2. Страсбурзька конференція міністрів європейських країн щодо збереження лісів Європи і сталого управління ними	124
5.2.3.3. Гельсінська конференція міністрів європейських країн щодо сталого розвитку лісового господарства	127
5.2.3.4. Лісабонська конференція міністрів європейських країн з проблем захисту лісів	129

5.2.3.5. Віденська конференція міністрів європейських країн з проблем захисту лісів	130
5.2.3.6. Варшавська конференція міністрів європейських країн з проблем захисту лісів	132
5.2.3.7. Норвезька конференція міністрів європейських країн	133
5.3. Пан'європейські критерії сталого управління лісами	133
5.4. Принципи, критерії та індикатори сталого розвитку лісового господарства за FSC	138
5.5. Лісова політика в контексті сталого екологічно збалансованого розвитку лісового господарства	145
Запитання для самоконтролю	152
Теми для обговорення	152
Глава 6. АНАЛІЗ ЛІСОВОЇ ПОЛІТИКИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	153
6.1. Лісова політика Канади та США	153
6.2. Лісова політика Німеччини	177
6.3. Лісова політика Російської Федерації	185
6.4. Лісова політика Фінляндії	195
6.5. Лісова політика Швеції	203
6.6. Лісова політика Італії	209
6.7. Лісова політика Польщі	214
6.8. Лісова політика Швейцарії	219
Запитання для самоконтролю	225
Теми для обговорення	225
Глава 7. Аналіз лісової політики України	226
7.1. Політичні аспекти розвитку лісового господарства	226
7.2. Аналіз національного лісового законодавства	229
7.3. Аналіз екологічних чинників лісової політики	234

7.4. Аналіз економічних результатів національної лісової політики	239
7.5. Аналіз соціальних аспектів національної лісової політики	246
7.6. Аналіз відкритості та прозорості лісової політики	250
Запитання для самоконтролю	260
Теми для обговорення	260
Глава 8. ЛІСОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ЕКОНОМІЧНОГО СТИМУЛЮВАННЯ СТАЛОГО ЕКОЛОГІЧНО ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ...	261
8.1. Принципи економічного стимулювання сталого екологічно збалансованого розвитку лісового господарства	261
8.2. Методи економічного стимулювання сталого екологічно збалансованого розвитку лісового господарства	264
8.3. Державна політика щодо фінансування лісового господарства	265
8.4. Політика України щодо фінансування лісового господарства	268
Запитання для самоконтролю	273
Теми для обговорення	273
Глава 9. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ІНСТИТУЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ	274
9.1. Об'єктивна необхідність інституційних трансформацій управління лісовим господарством	274
9.2. Принципи державного управління лісами і лісовим господарством	279
Запитання для самоконтролю	286
Теми для обговорення	287

Глава 10. ЛІСОВА ПОЛІТИКА ЩОДО КОНФЛІКТІВ У СФЕРІ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ	288
10.1. Суть і класифікація конфліктів.....	288
10.2. Конфлікти в лісовому господарстві зарубіжних країн та управління ними	292
10.3. Конфлікти в лісовому господарстві України: проблеми та їх вирішення.....	297
Запитання для самоконтролю	299
Теми для обговорення	299
ПІСЛЯМОВА	300
ТЛУМАЧНИЙ СЛОВНИК ДО КУРСУ “ЛІСОВА ПОЛІТИКА”	303
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	314